

Plan for Beredskab og Fortsat Drift

Skanderborg Kommune

September 2018

Skanderborg
Kommune

Indhold

Indledning	3
Ansvarsfordeling	4
Østjyllands Brandvæsen: Koordinering og rådgivning.....	4
Byrådet og direktionen: Plan for Beredskab og Fortsat Drift.....	4
Fagsekretariater og stabe: Indsatsplaner for kritiske ydelser	4
Kommunale arbejdspladser: Lokale instrukser	5
Planoversigt	6
Ajourføring	7
Krav til planerne	7
Planernes tilgængelighed	7
Krisestyingsorganisation	7
Kriseledelsen.....	8
Kriseledelsens mandat	8
Kriseledelsens sammensætning	8
Indsatsplan for Kriseledelsen.....	8
Krisestabe	8
Krisestabenes mandat	9
Krisestabenes sammensætning	9
Driftsniveauer	9
Driftsniveau 1.....	9
Driftsniveau 2	9
Driftsniveau 3.....	10
Aktivering af beredskabet	11
Drift af beredskabet	12
Krisekommunikation	13
Forbindelse til det nationale beredskab og politiet	14

Indledning

Skanderborg Kommune skal være rustet til at håndtere forstyrrelser af driften – også når større og alvorlige hændelser indtræffer.

Skanderborg Kommunes beredskabsplan er fundamentet for, at der kan reageres hurtigt og rigtigt for at sikre, at kommunen kan opretholde eller hurtigst muligt genetablere sin funktion og den kommunale hjælp til borgere, virksomheder, andre myndigheder mv., uanset hvilke hændelser, der indtræffer.

Beredskabsplanen har først og fremmest fokus på at sikre, at de nødvendige beslutningskompetencer hurtigst muligt kan bringes sammen med de rette faglige kompetencer – set i forhold til den driftsforstyrrelse eller uventede hændelse, som skal håndteres. Forudsætningen er, at dette er afgørende for en hurtig og rigtig reaktion på hændelsen.

Beredskabsplanen betegnes ”Plan for Beredskab og Fortsat Drift”.

Direktionen har ansvaret for udmøntningen af Plan for Beredskab og Fortsat Drift – herunder for sikring af, at der udarbejdes de nødvendige indsatsplaner i relation til beredskabsplanen.

Fagsekretariatene og stabene har ansvaret for udarbejdelse af beredskabsplanens underliggende indsatsplaner og tilhørende lokale instrukser. Det påhviler således de enkelte koncernchefer at sikre indsatsplanernes kvalitet – herunder koordineringen og den løbende ajourføring af indsatsplanerne.

Det følger af beredskabsloven, at Byrådet har pligt til at udarbejde en samlet plan for kommunens beredskab. Planen skal revideres efter behov og mindst en gang i hver valgperiode.

Ansvarsfordeling

Plan for Beredskab og Forsat drift bygger på sektoransvaret, således at de enheder, der til dagligt har ansvaret for en opgave, også har det i en kritisk situation.

Østjyllands Brandvæsen: Koordinering og rådgivning

Byrådene i de fire hjemkommuner har med vedtægterne for Østjyllands Brandvæsen besluttet, at Østjyllands Brandvæsen skal have en koordinerende og rådgivende rolle i forhold til hjemkommunernes beredskabsplanlægning. Det betyder, at Østjyllands Brandvæsen har ansvar for at bistå og vejlede kommunen med udarbejdelse af Plan for Beredskab og Forsat Drift samt øvrige planer.

I akutte situationer har Østjyllands Brandvæsen ansvar for følgende:

- Rådgivning af Kriseledelsen
- Understøtte dialog med øvrige myndigheder, eksempelvis Sydøstjyllands Politi og Region Midt
- Koordinere hændelser der går på tværs af kommunegrænser

Byrådet og direktionen: Plan for Beredskab og Forsat Drift

Plan for Beredskab og Forsat Drift godkendes af Byrådet. Planen er forankret i direktionen. Direktionen er således ansvarlig for udformning, indhold og forankring af planen.

Plan for Beredskab og Forsat Drift indeholder rammerne for aktivering og drift af kommunes beredskab. Desuden beskriver Plan for Beredskab og Forsat Drift sammensætningen af kommunens kriseledelse.

Fagsekretariater og stabe: Indsatsplaner for kritiske ydelser

Indsatsplaner er forankret i de enkelte fagsekretariater og stabe og godkendes af ledelsen lokalt.

Indsatsplaner er handlingsorienterede planer for konkrete hændelser, områder eller funktioner. Nogle indsatsplaner kan være tværgående for hele kommunen - og derfor være gældende for alle. Det kan eksempelvis være en indsatsplan for IT-nedbrud.

Andre indsatsplaner vil være specifikke for det enkelte fagsekretariat/ stab. Det kan eksempelvis være en indsatsplan for drikkevandsforsyning.

Endelig kan indsatsplaner spille sammen med andre kommuners planer, hvis hændelser rammer på tværs af kommunegrænser. Det kan eksempelvis være voldsomt vejr.

Kommunens indsatsplaner fremgår af bilag 1, som løbende opdateres.

Kommunale arbejdspladser: Lokale instrukser

Det er ligeledes det enkelte fagsekretariats og den enkelte stabs ansvar, at de arbejdspladser og institutioner, som hører under deres ansvarsområde, udarbejder og vedligeholder nødvendige lokale instrukser.

Lokale instrukser er specifikke forholdsordrer på den enkelte institution eller arbejdsplads. De skal udarbejdes lokalt, men være forankret i relevante indsatsplaner, således at der er en rød tråd mellem indsatsplanerne inden for et givent område, og de konkrete procedurer, der iværksættes på den enkelte arbejdsplads eller institution.

Det er den lokale driftsansvarlige, der er ansvarlig for afprøvning af egen plan/ instruks. Østjyllands Brandvæsen kan bistå med den nødvendige vejledning om brand og evakuering, eksempelvis i forbindelse med et brandsyn.

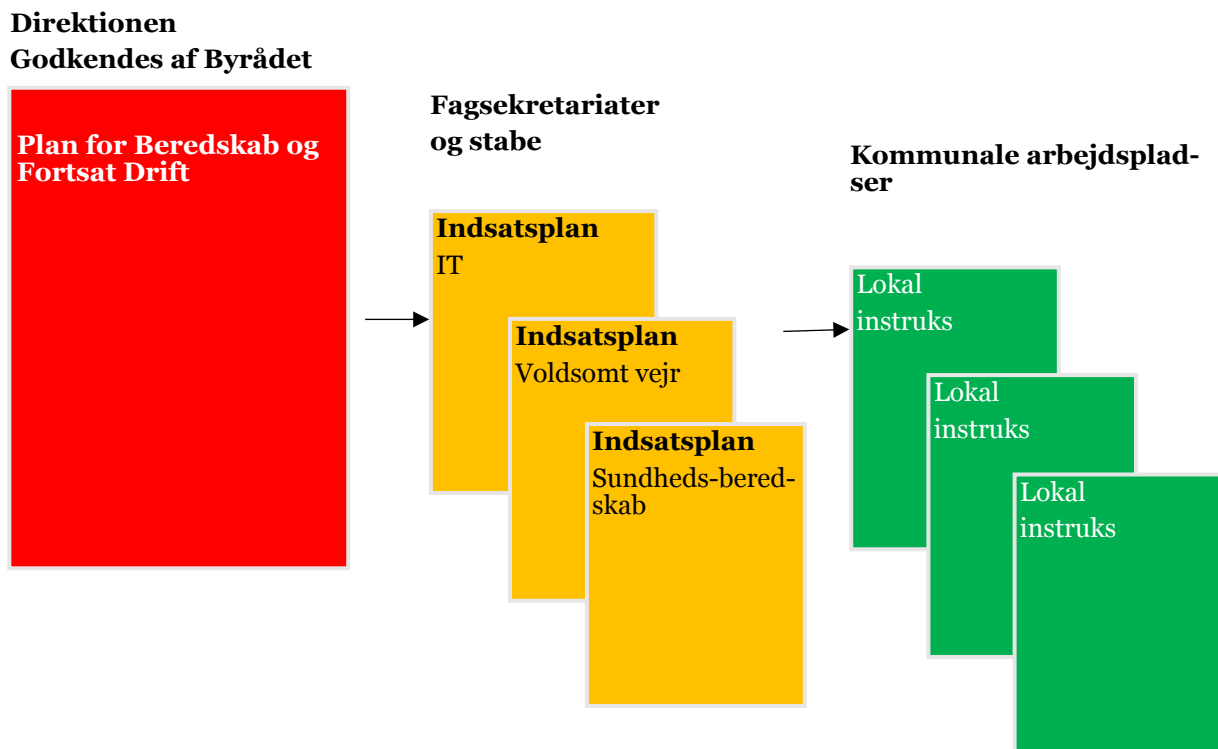
Eksempler på en lokal instruks kan være:

- Brandinstrukser for den enkelte institution/skole/bygning m.v.
- Procedurer for orientering af pårørende i forbindelse med kritiske hændelser f.eks. tilskadekomst eller dødsfald
- Procedure for håndtering af akut personalemangel
- Opdaterede lister med væsentlige telefonnumre

Planoversigt

Figur 1 viser sammenhængen mellem Plan for Beredskab og Fortsat Drift og de underliggende indsatsplaner og instrukser samt viser ansvarsfordelingen i Skanderborg Kommune.

FIGUR 1: Planoversigt for Skanderborg Kommunes beredskab

Ajourføring

Plan for Beredskab og Fortsat Drift skal jf. Beredskabsloven § 25 stk. 3 som minimum revideres én gang i hver valgperiode. Ajourføring af Plan for Beredskab og Fortsat Drift bør endvidere ske hvis:

- Erfaringer fra en hændelse eller øvelse tilsiger det
- Kommunens organisation ændres
- Myndighedernes struktur eller ansvarsområde ændres

Indsatsplaner og lokale instrukser er dynamiske og bør løbende opdateres. Fagsekretariater og stabe skal selv sikre, at de planer, der hører under deres ansvarsområde er ajourført, og at Østjyllands Brandvæsen er informeret herom.

Krav til planerne

En forudsætning for et samlet overblik over kommunes indsatsplaner kræver, at der skabes en vis ensartethed i de enkelte fagsekretariater og stables arbejde, ligesom der er behov for en ensartethed i forståelsen af, hvor alvorlig en hændelse er og dermed hvad, der skal sættes i værk. Til at sikre en ensartethed kan kommunen få vejledning af Østjyllands Brandvæsen.

Opdaterede planer skal til enhver tid være tilgængelige for direktionen, ledelsen, relevante medarbejdere samt Østjyllands Brandvæsen.

Planernes tilgængelighed

Plan for Beredskab og Fortsat Drift med tilhørende indsatsplaner gøres tilgængelig således:

- Via Prepare (det digitale dagsordenssystem)
- Via Skanderborg Kommunes webkort-portal (GIS), hvor planerne gøres tilgængelig sammen med særlige søgefaciliteter i forhold til kontaktoplysninger på relevante personer
- Via en papirversion, der opbevares i Byråds- og Direktionssekretariatet

Krisestyriingsorganisation

Med Plan for Beredskab og Fortsat Drift defineres en samlet kommunal krisestyriingsorganisation, der kan træde i kraft ved hændelser, der påvirker kommunes drift i væsentlig grad. Krisestyriingsorganisationen er opdelt mellem et strategisk og et operationelt niveau.

Det strategiske niveau udgøres af Kriseledelsen, der består af kommunens topledelse, mens det operationelle niveau består af en række hændelsesspecifikke krisestabe på administrativt niveau. Ledelsen af krisestabene bør fremgå af de enkelte indsatsplaner.

Kriseledelsen

En kommunal kriseledelse med et veldefineret ansvar er altafgørende for, at der hurtigt kan træffes strategiske beslutninger i Skanderborg Kommune uanset hændelsens form og omfang. Sådanne beslutninger er ofte afgørende for, at kommunen hurtigst muligt kommer tilbage til normal drift.

Kriseledelsens mandat

Med vedtagelse af Plan for Beredskab og Fortsat Drift gives bemyndigelse til, at Kriseledelsen i en krisituation uden forudgående accept i Byrådet kan træffe dispositioner uden økonomisk loft med henblik på at undgå, at Skanderborg Kommune påføres uoverskuelige økonomiske konsekvenser.

I sådanne tilfælde er rettidige og omkostningstunge dispositioner nødvendige til at imødegå eller forebygge truende eller igangværende krisituationer. Så hurtigt som muligt - og senest ved førstkomende møde - skal Økonomiudvalget og efterfølgende Byrådet orienteres om sådanne dispositioner.

Kriseledelsens sammensætning

Kriseledelsen består af følgende medlemmer:

- Borgmesteren (mødeleder)
- Direktionen
- Koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet

Støttefunktion til kriseledelsen:

- Direktøren for Østjyllands Brandvæsen eller dennes stedfortræder
- Leder af kommunikationsafdelingen
- IT-chefen
- Stabs- og sekretariatsstøtte til IT, dokumentation m.v.

Herudover kan der – efter en konkret vurdering – indkaldes ad hoc medlemmer fra kommunens øvrige enheder.

Indsatsplan for Kriseledelsen

En mere konkret og praktisk beskrivelse af Kriseledelsens opgaver, sammensætning, ansvar, mødested, stabsfunktion med videre er beskrevet i ”Indsatsplan for Kriseledelsen”.

Krisestabe

Krisestabe er en fællesbetegnelse for de hændelsesspecifikke stabe, der kan arbejde på operationelt niveau. Det kan eksempelvis være en vejrstab, der koordinerer indsatsen under voldsomt vejr eller en drikkevandsstab, der kan samles i tilfælde, hvor der er sket en forurening af drikkevandet.

Krisestabenes mandat

Krisestabene arbejder på mandat fra Borgmesteren og direktionen. Krisestabene har mandat til at træffe de tværgående og koordinerende beslutninger, der er nødvendige for håndteringen af hændelsen. Krisestabene kan ikke træffe økonomiske beslutninger ud over egne, vedtagne budgetter. Ekstraordinære omkostninger skal godkendes af den ansvarlige direktør.

Østjyllands Brandvæsen kan efter behov understøtte krisestabenes arbejde.

Krisestabenes sammensætning

Person sammensætningen i krisestabene vil variere i forhold til den konkrete hændelse, men vil dog i alle tilfælde bestå af nøglepersoner inden for området, og typisk en blanding af fagpersoner og ledelse. Sammensætningen af krisestabene kan være fastsat i en indsatsplan.

Ved hændelser, hvor der er behov for rent fysisk at nedsætte en krisestab i kommunen, kan en eller flere medarbejdere fra Østjyllands Brandvæsen facilitere eller støtte den nedsatte stab.

Der kan opstå situationer, hvor der enten ikke findes en indsatsplan for en given hændelse eller situationer, hvor der ikke på forhånd er defineret en krisestab. I så fald er ansvarlig chef i samråd med relevant direktør i kommunen samt Direktør for Østjyllands Brandvæsen ansvarlig for at udpege de personer og funktioner, der har ansvar for at håndtere den konkrete hændelse.

Driftsniveauer

Driftsniveauer beskriver, hvor alvorlig en hændelse er. En hændelses alvor afhænger bl.a. af omfang, økonomi, politisk bevågenhed, pressens bevågenhed, varighed samt omfang og varighed af konsekvenserne.

Plan for Beredskab og Fortsat Drift opererer med tre driftsniveauer.

Driftsniveau 1

Mindre driftsforstyrrelser som kan håndteres lokalt eller i den enkelte afdeling. På driftsniveau 1 kan lokale instrukser iværksættes.

Driftsniveau 2

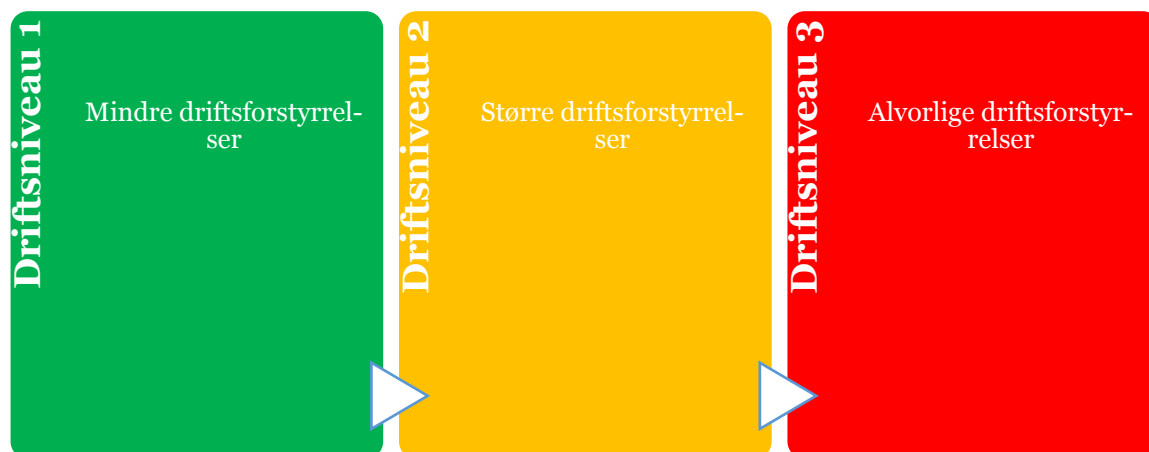
Større driftsforstyrrelser der har et omfang, hvor der enten er behov for tværgående beslutninger og koordinering for at kunne håndtere hændelsen, fordi flere sektorer rammes eller fordi hændelsen påvirker en sektor i stort omfang. På driftsniveau 2 kan relevante indsatsplaner iværksættes.

Driftsniveau 3

Alvorlige driftsforstyrrelser der kan have vidtrækkende konsekvenser for Skanderborg Kommune eller alvorligere hændelser, der påvirker flere borgere i voldsom grad. I sådanne situationer vil der være be-

hov for strategisk ledelse eller økonomiske beslutninger. På driftsniveau 3 iværksættes Indsatsplan for Kriseledelsen.

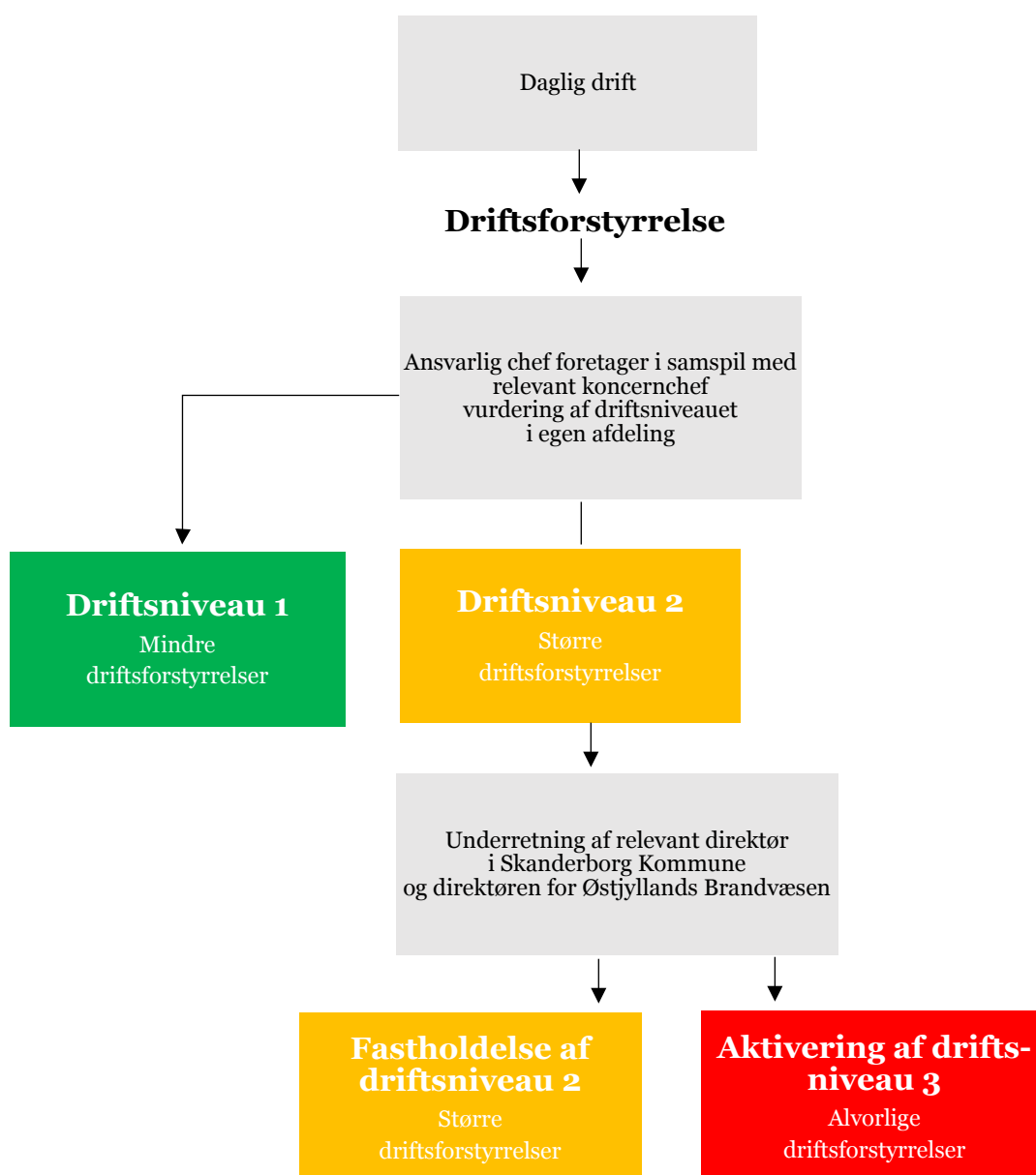
FIGUR 2: Skanderborg Kommunes beredskab opererer med tre driftsniveauer

Aktivering af beredskabet

Erfaringer fra større hændelser både nationalt og internationalt viser, at erkendelsen af en krises omfang og behovet for at opgradere beredskabet ofte sker for sent, fordi beslutninger skal træffes på et tidspunkt, hvor mængden af viden ofte er begrænset. For at sikre, at Skanderborg Kommunes beredskab bliver aktiveret i rette tid og på rette niveau, er det væsentligt, at Plan for Beredskab og Fortsat Drift er kendt af alle ledere i kommunens organisation, samt at der altid underrettes til nærmeste leder i tilfælde af væsentlige eller unormale driftsforstyrrelser.

FIGUR 3: Aktivering af beredskabet i Skanderborg Kommune

Figur 3 viser, at den ansvarlige chef for det berørte område i samspil med den relevante koncernchef skal foretage en vurdering af, om der er tale om en mindre driftsforstyrrelse, som uproblematisk kan håndteres lokalt eller i egen afdeling. Eller om der er tale om en hændelse, der kræver tværgående beslutninger og koordinering eller hændelser i en sektor af ekstraordinært omfang, og hvor der eventuelt iværksættes en indsatsplan for området. I sådanne tilfælde arbejdes der på driftsniveau 2, og den ansvarlige chef underretter den for området relevante direktør samt Direktør for Østjyllands Brandvæsen.

Den for området relevante direktør vurderer i samråd med Direktør for Østjyllands Brandvæsen om hændelsen skal fastholdes på driftsniveau 2, eller om der er behov for at nedsætte Kriseledelsen på driftsniveau 3.

Drift af beredskabet

Samspelet mellem det strategiske og det operationelle niveau i Skanderborg Kommune er afgørende for, at der sker en koordineret og effektiv håndtering af en hændelse. Figur 4 illustrerer, hvordan der arbejdes sammen på de tre driftsniveauer.

FIGUR 4: Drift af beredskabet på de tre driftsniveauer

	Driftsniveau 1 Mindre Driftsforstyrrelser	Driftsniveau 2 Større driftsforstyrrelser	Driftsniveau 3 Alvorlige driftsforstyrrelser
Strategisk niveau <i>Strategi og ledelse</i>		Relevant direktør i Skanderborg Kommune samt Østjyllands Brandvæsen orienteres løbende om situationen	Kriseledelsen aktiveret
Operationelt niveau <i>Iværksættelse af beslutninger</i>	Der arbejdes i baglandet/ egen afdeling	Krisestab aktiveret ↑↓ Der arbejdes i baglandet/ egen afdeling	Krisestab aktiveret ↑↓ Der arbejdes i baglandet/ egen afdeling

På driftsniveau 1 håndteres driftsforstyrrelser i egen afdeling, og der er ikke behov for strategiske beslutninger.

På driftsniveau 2, hvor der kræves tværgående beslutninger og koordinering, vil en krisestab blive aktiveret. Afhængigt af situationens karakter kan det være på informationsniveau, hvor medlemmerne af staben telefonisk aftaler, hvilke tiltag der iværksættes eller ved et fysisk møde, hvor medlemmerne samles for at håndtere hændelsen. I begge tilfælde orienteres relevant direktør i Skanderborg Kommune samt Østjyllands Brandvæsen løbende, således at der sikres en sammenhæng mellem de strategiske overvejelser og den operationelle indsats. Situationsafhængigt kan orienteringen variere fra en mail næst kommende hverdag til en akut opringing uden for normal arbejdstid.

Driftsniveau 3 omfatter alvorlige driftsforstyrrelser, hvor der skal træffes strategiske beslutninger. Aktiveringen af Kriseledelsen kan ligesom krisestabene ske på informationsniveau, eller ved at medlemmerne samles fysisk.

Krisekommunikation

Ansvar for Skanderborg Kommunes krisekommunikation følger ligeledes tre driftsniveauer. Kommunikationsansvaret på de tre driftsniveauer er illustreret i figur 5.

Opgaver og procedurer for krisekommunikation fremgår af en særskilt *Instruks for Krisekommunikation*.

FIGUR 5: Ansvar for krisekommunikation i Skanderborg Kommune

Forbindelse til det nationale beredskab og politiet

Ved større ulykker eller katastrofer i Danmark kan den nationale beredskabsplan aktiveres. Typisk foretages en sådan aktivering af Rigspolitiet.

Det er vigtigt, at der altid sikres en forbindelse til kommunens krisestyringssystem. Direktør for Østjyllands Brandvæsen fungerer som forbindelsesled mellem det nationale beredskab og Skanderborg Kommunes Kriseledelse.

Hvis der i tilfælde af en hændelse i Sydøstjylland politikreds er behov for at koordinere på tværs af de lokale myndigheder, kan Den Lokale Beredskabsstab i Sydøstjylland (LBS) blive nedsat til at varetage enten det operative niveau eller det strategiske niveau i politikredsen alt efter hændelsens karakter eller omfang. Den Lokale Beredskabsstab ledes altid af politiet.

Indkaldes Skanderborg Kommune til LBS på strategisk niveau, vil Skanderborg Kommune lade sig repræsentere af direktionen og direktøren for Østjyllands Brandvæsen.

Indkaldes Skanderborg Kommune til LBS på operationelt niveau, vil Skanderborg Kommune som udgangspunkt lade sig repræsentere af koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet og en chef fra Østjyllands Brandvæsen.